

■■■ TARTALOM ■■

Előszó (Bodor Anikó)	13
Bevezető	15
Helytörténeti bevezető Kupuszináról (Silling István)	
Kupuszina falu történetéről	27
Kupuszina lakossága	32
A kupuszinai nyelvjárásról	34
A kupuszinai népviseletről	37
A kupuszinai népszokásokról	42
A kötet anyagának gyűjtői	49
Betű- és zenei jelek	50
Dalok	
I. Kötetlen szerkezet (ütempáros): 1–14. sz.	55
1. Csicsijja, babája	55
2. Süss ki, nap	55
3. Egyedem-begyedem	56
Elmentem én a pincébe	56
Pad alatt, pad alatt volt egy ház	57
En-ten-ténó	57
Etyem-petyem, ponty	58
4. Ha én cica volnék	59
5. Ess, eső, ess	60
6. Gólya, gólya, gilica	61
7. Gólya, gólya, gilica	62
8. Csip-csip, csóka	64
9. Van neked, van neked szép eladó lányod	64
10. Kis kácsa fürdik	66
11. Sárga/fehér liliomszál	68
12. Ispiláng, ispiláng, ispilángi rózsa	69
13. Bújj, bújj, zöld ág	70
14. Eltörött a kávéscsésze	72

II. Kötött szerkezet (strofikus): 15–230. sz.

1. A magyar népzene ősrétege, régi stílus (A osztály): 15–23. sz.	73
15. Kurta/Tarka farkú fecske	73
16. Kurta/Tarka farkú fecske	74
17. Kurta farkú fecske	76
18. Kiskertemben a viola	78
19. De szeretnék/jó volna soká élni	79
20. Túlso soron esik az eső	80
21. Hej, Dunáról fúj a szél	82
22. Zörög a kocsi	84
23. Árokparton kácsatojás	86
2. A magyar népzene jövevény rétege (régies stílus, C osztály): 24–122. sz.	87
24. Csütörtökön virradóra	87
25. Mély a Tiszának a széle	88
26. Lányok, lányok, lányok, menjünk ki a rétre	90
27. Sört, bort, kocsmárosné, megadom az árát	92
28. Széles a Duna, magos a partja	93
29. Reggel van, harmat, fázik a lábom, nem fogok itt állni	94
30. Elszegődtem béresnek	96
31. Ha mindig így lenne	98
32. Elmentem én a malomba ko-ko-korán	99
33. Nem messze van ide Kismargita	101
34. Piros alma telelőre	102
35. Édesanyám lánya vagyok/rózsafája	104
36. Lassú csárdás	105
37. Egyszer egy asszonynak	106
38. Egy özvegyasszonynak	111
39. Egyszer egy asszonynak	112
40. Egyszer egy asszonynak	114
41. Egy özvegyasszonynak	116
42. Barna kislány leül/kiáll a kiskapuba	118
43. Nem messze van ide	119
44. Amott megyen három árva	120
45. Megöltek egy legényt	122

46. Zavaros a Tisza	124
47. Udvarom közepén	128
48. Ennek az asszonynak	129
49. Friss csárdás	130
50. Madocsai szögény csárdás frisse	131
51. Hej/ej, madár, madár, cinegemadár	132
52. Tót lányt elveszek	133
53. Vánkostánc – Elvesztettem zsebkendőmet	134
54. Vánkostánc – Kuss ki, disznó, a búzából, csak a füle látszik	135
55. A kis tücsök, a kis tücsök házasodni kezdett	136
56. Jaj, de szépen süit az őszi nap sugara	138
57. Feltámadt Krisztus e napon	140
58. Ó, édes megváltóm, ne nézd bűneimet	142
59. Körülnézem magam, tetszik ez a község	145
60. Nem látott a világ soha ilyen csodát	146
61. Víg vagyok én, ne sírjatok, szerelmes szülőim	147
62. Ó, fényességes szép hajnal	148
63. Ó, mily szép az ártatlanság	150
64. Ments meg engem, Uram, az örök haláltól	152
65. Dicsértessék, Jézus Krisztus, adj jó éjszakát!	154
66. Szent olvasót elvégeztük	156
67. Betlehemnek pusztájában	157
68. Betlehemnek városkája sok vendéggel van tele	158
69. Nagy öröm van az egekben	160
70. Betelemnek kis városa, süss ki táján aranyos nap	161
71. Jézusomnak kegyelméből már elértem végemet	162
72. Az igaz Messiás eljött már	165
73. Üdvöz légy, drága királyunk	168
74. Napja Isten haragjának	170
75. Jaj, de szomorú hír, hogy mind el kell mennünk	171
76. Vígán zengjetek, citerák, éjfél idején	173
77. Jaj, Istenem, nekem, nem tom, mi lelt engem	174
78. Elhervadtam, mint földi virág	175
79. Háromkirályok napját	176
80. Jaj, nékem, Judásnak, Jézust elárultam	178

81.	Mi atyánk, ki vagy a mennybe, téged kérünk	181
82.	Mária bújában igen siránkozik	182
83.	Elmegyek a sírba	184
84.	Hogy kedves álmod szerezne szentséges kisfiának	186
85.	Nagy Isten kedvében	187
86.	Nyújtsd ki mennyben, ó Szent Anyám, kezedet	188
87.	Üdvöz légy, Krisztusnak drága szent teste	189
88.	Karácsonyi éjszakáján	192
89.	Mennyből jövök most hozzátok	194
90.	Örvendetes napunk támadt	195
91.	Ó, boldog Betlehem, áldások városa	197
92.	Jézus szenvedéséről, bűnösök, emlékezzünk	199
93.	Ha szemlélek keresztfádon, kegyes Jézus	200
94.	Pásztorok, keljünk fel, hamar induljunk el	201
95.	Fújd, Gyurka, a dudádat, te is, Marci, a sipkádat	202
96.	Ó, szép Jézus, ez új esztendőben légy híveidben	204
97.	Ó, szép Jézus, ez új esztendőben, sít malac a kemencében	206
98.	Örvendezzünk, Betlehembe menjünk, ajándékokkal	206
99.	Ó, világi gyarlóság, hallod, mit mond, valóság	208
100.	Megszabadultam már én a testi haláltól	210
101.	Sírt Jézus Szent Anyja hullajtván bő könnyeket	211
102.	Mária, szűz virág, Jeruzsálem templomában	213
103.	Ó, Szűz, hét fájdalmid, jutnak eszembe siralmid	214
104.	Búcsút vennem, el kell mennem e földről nekem	215
105.	Hol vagy, én szerelmes Jézus Krisztusom	216
106.	Éltem napja leáldozott	219
107.	Két tanítvány egykor	219
108.	Új hírt mondok, víg örömet	221
109.	Lehullott a Jézus vére	224
110.	Nem mosolyogsz rám, gyönyört adó élet	226
111.	Gyászba borult Isten csillagvára	227
112.	Csordapásztorok	232
113.	Ó, Jézuskám, gyöngé violácskám	234
114.	Mely kegyes vagy, Szűz Mária	236
115.	Beváltá szent szavát	238

116.	Búcsúparódia	240
117.	De szeretnék páva lenni, kum	242
118.	Gyerünk be a pelyvásba	244
119.	Zöld a buzogány	245
120.	Este jár a hajdú a faluba	246
121.	Igyál egy kis pálinkát	247
122.	A Csicsáné három lánya	248
3. A magyar népzene legújabb rétege (új stílus, visszatérő szerkezet, B osztály): 123–230. sz. 249		
a) Kis ambitusú dalok: 123–177. sz. 249		
123.	Béreslegény mezitláb ment szántani	249
124.	Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez az út	253
125.	Gyerünk, lányok, Szántovára mulatni!	255
126.	Kis kalapom felakasztom a szögre	256
127.	Lovon jöttem, nem számáron	257
128.	Bácskertesi bíró udvarába	259
129.	Férjhez ment a vénasszony, heptikás	261
130.	Lemegyek a, lemegyek a pince fenekére	262
131.	Kocsmárosné, hallja	263
132.	Én vagyok a híres Rózsa Sándor	264
133.	Jó estét, jó estét, Sági bíróné asszony	267
134.	Kocsisom, kocsisom	268
135.	Jó estét, jó estét	270
136.	Ablakaimba három cserép muskátli	272
137.	Kupuszinán építik a templomot	273
138.	Három árva sír magába	275
139.	Sír a szegény Andris gyerek	277
140.	Duna partján elaludtam	278
141.	Ősszel érik, babám, a fekete szőlő	279
142.	A mi házunk tetejére rászállott a gólya	280
143.	Kupuszini vasúti állomáson	281
144.	Eszék alól zörög az ég alja	283
145.	Új a kocsim, vasaltatni akarom	284
146.	Bácskertesbe két úton kell bejárni	285

147.	Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének	286
148.	Végigmentem kupuszini főutcán	287
149.	Kukorica, édes málé	289
150.	Felmásztam az eperfára	291
151.	Erre gyere, ne menj arra	292
152.	Régen hallok azt a szelet fújni	293
153.	Én vagyok a híres Rózsa Sándor	295
154.	Volt szeretőm, volt szeretőm, tizenhárom	296
155.	Anyám, anyám, édes, kedves anyám	298
156.	Kapitány úr azt mondja az bakának	300
157.	Lukas az istállóm teteje	301
158.	Sári néni egy ingbe, pöndölbe	302
159.	Szilvát szedni ment a Péter meg a Sára	303
160.	Elment a tyúkom zabostól	304
161.	Udvaromba aranyvályú, aranykút	305
162.	Ha felülök szamaramra nagy búsan	306
163.	Sárga zsinóros nadrág	307
164.	Nagyon beteg vagyok	308
165.	Akármerre járok	310
166.	Megöltek egy legényt	311
167.	Írtam egy levelet	312
168.	Béres vagyok, béres	315
169.	Aranykút, aranykút	316
170.	Szegény Rózsa Sándor	318
171.	Sárgadinnye, görögdinnye levele	319
172.	Hej, víg juhászok, csordások	320
173.	Szállást keres a Szent Család	322
174.	Pásztorok, pásztorok, örvendezve	323
175.	Én is vőlegény vagyok	324
176.	Friss csárdás	326
177.	Én is vőlegény vagyok	327

b) Nagy ambitusú dalok: 178–211. sz.	329
178. Dicsértessék a Jézus Krisztus! Mindörökké, ámen	329
179. Jézus, mennyei vőlegény, jer az oltárhoz	330
180. Sarkon van a, sarkon van a Juhász Pali kocsmája	331
181. Szárnya, szárnya, de szárnya a madárnak	332
182. Megvert engem az anyám, de nem tudom, mért	334
183. A gőzösnek hat kereke, de nem bánom	335
184. Én ezután két szeretőt tartok	336
185. Sej, haj, barna kislány rózsaszín szoknyája	337
186. Ennek a barna lánynak dombon van a háza	338
187. Édesanyám akkor kezdett siratni	340
188. Nagyváradon mennek a katonák	341
189. Dus	342
190. Sej, haj, sárgára van a fogadó meszelve	343
191. Búza, búza, de szép tábla búza	345
192. Kirukkolok a kaszárnya elébe	346
193. Aranyos Bözsikém, gyere be a kiskertbe	347
194. A nagy utcán, Kovács előtt mi történt	348
195. Jaj, de széles, jaj, de hosszú az az út	350
196. Gyertek, lányok, Szántovára mulatni	351
197. Réten, réten, sej, bácskertes réten	354
198. Égszínű pántlika a harisnyám kötője	355
199. Mi történt a kupuszini szerűbe	356
200. Édes jó anyám, adjon isten jó estét	357
201. Markos Zsófia konyhájába lámpa ég	358
202. Alma a fa alatt, nyári, piros alma	359
203. Kikötöm a lovam a csárda elébe	360
204. Udvarom, udvarom, szép kerek udvarom	362
205. Őrmester úr, ha kimegy a Kupuszina határába	363
206. Jaj, de nehéz egy vánkuson feküdni	364
207. A dánosi pusztának az aljában	366
208. Jaj, de bánom, amit cselekedtem	368
209. Jaj, de bánom, amit cselekedtem	370
210. Kupuszini vasúti állomáson	371
211. Duna szélén mandulafa virágzik	372

c) Az első két sor is azonos (AABA forma): 212–230. sz.	374
212. Kilenc tinót, kilenc tinót, kilenc tinót hajtottam a vásárba	374
213. Kilukadt a, kilukadt a magyar gőzös eleje	375
214. A zombori kaszárnnyára rászállott egy gólya	376
215. Kupuszini, kupuszini, kupuszini bíró ablakába	377
216. Házunk előtt, kedves édesanyám, van egy magos eperfa	378
217. Kiskertemben nyílik a rezedá, csokrot kötök belőle	379
218. Édesanyám, gyűjtsa meg a gyertyát	380
219. Baja felől, Baja felől jön egy fekete felhő	381
220. A tökösi csárdába ecet ég a lámpába	383
221. Harsány hegye, Harsány hegye, jaj, de messzire ellátszik	384
222. Elmentem az ácshez fejfát csináltatni	385
223. Megváltó királyunk elébe megyünk	386
224. Mennyből alászállott, mennyből alászállott Úr angyala	387
225. Életemnek derült napja még tegnap felragyogott	388
226. Öltözzetek gyászruhába, szent olvasóbeliek	393
227. Ime, egyszer Szent István Istenben felállta	395
228. Egy fényes csillag szállott Betlehem felett	396
229. Ó halandó bűnös ember, nézz oda	399
230. Örvend az ég vigassággal, dicséretteddel	400

Rövidítések	402
Irodalomjegyzék	406

Mutatók

Sorzárlatmutató	411
Szótagszámmutató	416
Műfajmutató	422
Kezdősorok mutatója	426
Előadók	436

Melléklet

Képmelléklet	443
A dalok forrásjegyzéke	453
Lemez melléklet	468

